

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/180/2007

SPOŁECZNY WIZERUNEK POSŁA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2007

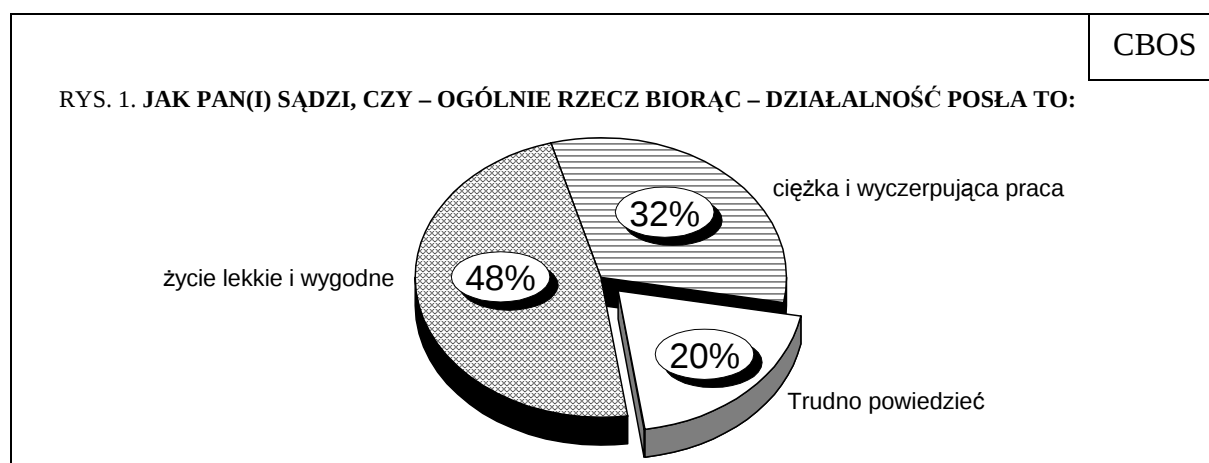
PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Wprawdzie od działalności posłów Polacy wiele oczekują, a w obecnej kadencji wiążą z nią szczególne nadzieje¹, jednak – jak wynika z naszych badań² – w społecznym odbiorze praca posła zajmuje coraz mniej ważną pozycję. Wśród głównych motywów, które respondenci wskazują jako skłaniające polityków do ubiegania się o mandat poselski, są przede wszystkim korzyści finansowe oraz chęć posiadania władzy.

Jedynie co trzeci Polak (32%) uważa, że bycie posłem to ciężka i wyczerpująca praca, natomiast prawie połowa (48%) jest przekonana, że działalność parlamentarzysty wiąże się z lekkim i wygodnym życiem.

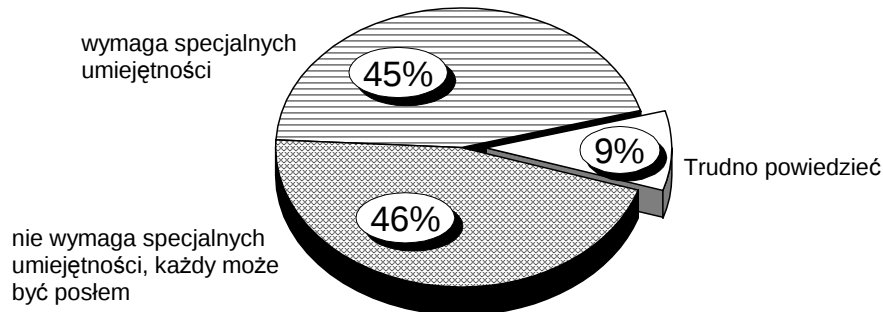

Nieco lepiej wypada ocena kompetencji osób, które zostają członkami parlamentu, jednak i te odpowiedzi mogą się wydawać zaskakujące. Jak się bowiem okazuje, niemal równoliczne grupy stanowią respondenci przekonani, iż żeby zostać posłem należy posiadać specjalne umiejętności (45%), jak też ci, którzy twierdzą, że praca posła nie wymaga specjalnych umiejętności i praktycznie każdy mógłby ją wykonywać (46%).

¹ Zob. komunikat CBOS „Ocena działalności Sejmu V kadencji oraz oczekiwania wobec nowo wybranych posłów”, grudzień 2007.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (210) zrealizowano w dniach 10–15 listopada 2007 roku na 863-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

RYS. 2. JAK PAN(I) SĄDZI, CZY – OGÓLNIE RZECZ BIORĄC – PRACA POSŁA:

W ciągu ostatnich czternastu lat opinie o działalności posłów i ich kompetencjach wyraźnie się pogorszyły. Na początku lat dziewięćdziesiątych ponad połowa badanych (56%) była przekonana o znacznym wysiłku, jaki posłowie wkładają w swoją działalność, a niemal trzy czwarte (71%) nie wyobrażało sobie w Sejmie osób nieposiadających specjalnych umiejętności do tego, by sprawować mandat poselski.

Tabela 1

Jak Pan(i) sądzi, czy – ogólnie rzecz biorąc – działalność posła to:	Wskazania respondentów według terminów badań		
	XI '93	XI '99	XI '07
	w procentach		
– ciężka i wyczerpująca praca	56	40	32
– życie lekkie i wygodne	27	42	48
Trudno powiedzieć	17	18	20
praca posła:			
– wymaga specjalnych umiejętności	71	64	45
– nie wymaga specjalnych umiejętności, każdy może być posłem	21	29	46
Trudno powiedzieć	8	7	9

Opinie o pracy posłów w znacznym stopniu są zróżnicowane ze względu na sympatie partyjne respondentów ujawnione chociażby w ostatnich wyborach parlamentarnych.

Przekonanie, że działalność posła to ciężka i wyczerpująca praca, stosunkowo najczęściej wyrażają wyborcy PO (40%), natomiast osoby, które nie wzięły udziału w ostatnich wyborach, a także ci, którzy poparli w nich PiS, częściej niż pozostali twierdzą, że praca w Sejmie wiąże się z lekkim i wygodnym życiem.

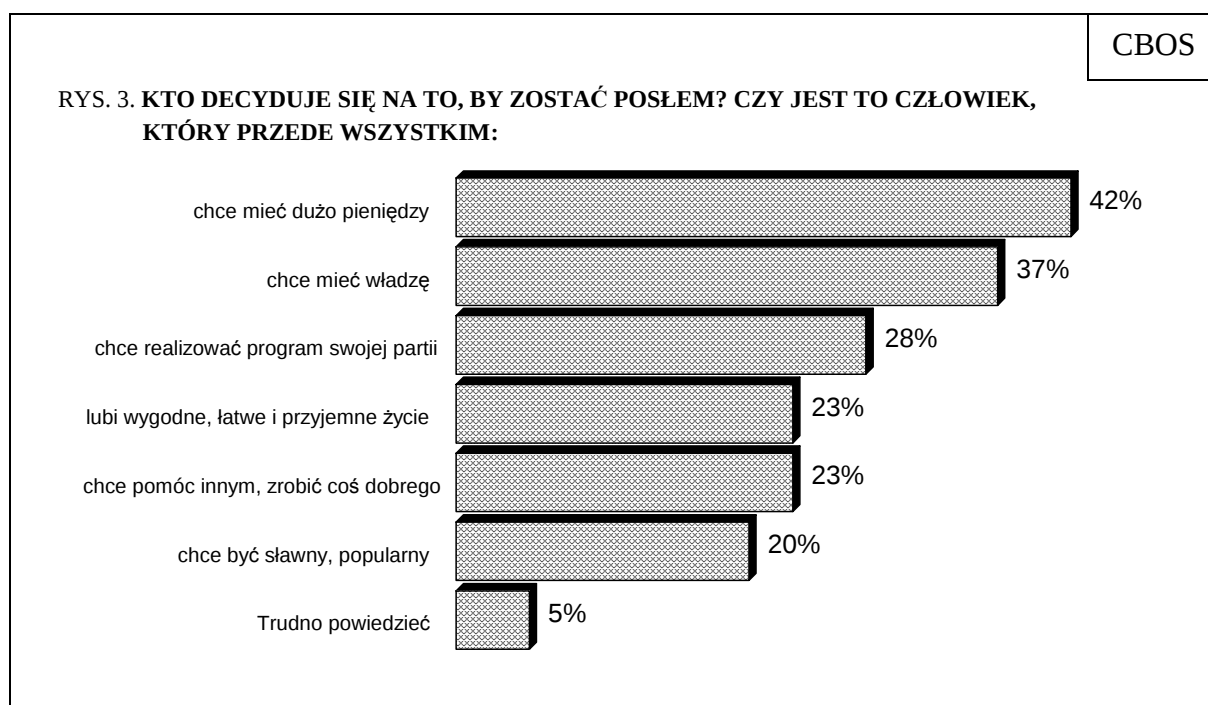
O tym, że praca posła wymaga specjalnych umiejętności, przekonany jest głównie elektorat PSL (63%), natomiast opinię, że każdy może być posłem, stosunkowo najczęściej podzielają wyborcy PiS i LiD (po 51%).

Tabela 2

Jak Pan(i) sądzi, czy – ogólnie rzecz biorąc – działalność posła to:	Elektoraty partyjne*					
	PO	PiS	PSL	LiD	Niegłosujący	Ogółem
	w procentach					
– ciężka i wyczerpująca praca	40	31	34	32	25	32
– życie lekkie i wygodne	38	53	42	48	56	48
Trudno powiedzieć	22	16	24	20	19	20
praca posła:						
– wymaga specjalnych umiejętności	47	42	63	40	40	45
– nie wymaga specjalnych umiejętności, każdy może być posłem	44	51	31	51	48	46
Trudno powiedzieć	9	7	6	9	12	9

* Na podstawie deklaracji o głosowaniu w ostatnich wyborach

Motywacje, skłaniające polityków do ubiegania się o mandat poselski, w opinii Polaków nie należą raczej do altruistycznych. Mniej więcej dwie piąte badanych uważa, że dążeniami tymi kieruje przede wszystkim chęć wzbogacenia się (42%) oraz posiadania władzy (37%). Dopiero na trzecim miejscu znalazła się chęć realizowania programu swojej partii (28%), a na czwartym – *ex aequo* z zamiłowaniem do wygodnego, łatwego i przyjemnego życia – potrzeba zrobienia czegoś dobrego dla innych (po 23%). Stosunkowo najrzadziej, zdaniem respondentów, dążenie do uzyskania miejsca w parlamencie podyktowane jest żądzą sławy i popularności (20% wskazań).

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wybrać dwie odpowiedzi

Od 1999 roku postrzeganie przez ankietowanych hierarchii powodów, które skłaniają polityków do ubiegania się o mandat poselski, pozostało niemal bez zmian. Zwiększył się jednak (o 9 punktów) odsetek tych, którzy wierzą w prospołeczne motywacje kandydatów na posłów, nieco spadła zaś liczba osób przekonanych o ich wyłącznie hedonistycznych zapędach. Należy jednak zauważyć, że badanie z 1999 roku zrealizowane zostało po dwóch latach działalności ówczesnego Sejmu, natomiast obecne – trzy tygodnie po wyborach, a jak wiadomo zaufanie do polityków oraz wiara w ich dobre intencje tuż po wyborach są znacznie większe niż w późniejszym etapie.

Tabela 3

Kto decyduje się na to, by zostać posłem? Czy jest to człowiek, który przede wszystkim*:	Wskazania respondentów według terminów badań	
	XI '99	XI '07
	w procentach	
– chce mieć dużo pieniędzy	44	42
– chce mieć władzę	42	37
– chce realizować program swojej partii	29	28
– lubi wygodne, łatwe i przyjemne życie	26	23
– chce pomóc innym, zrobić coś dobrego	14	23
– chce być sławny, popularny	24	20
Trudno powiedzieć	4	5

*Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wybrać dwie odpowiedzi

Opinie w omawianej kwestii przedstawiają się odmiennie również w poszczególnych elektoratach partyjnych wyłonionych na podstawie deklaracji o głosowaniu w październikowych wyborach. Przekonanie o tym, że to przede wszystkim altruistyczne motywy skłaniają polityków do ubiegania się o fotel poselski, stosunkowo najczęściej wyraża elektorat PO. Chęć posiadania władzy najczęściej wskazują w tym kontekście wyborcy PiS i PSL oraz niegłosujący, a potrzebę realizowania programu swojej partii podkreślają zwolennicy PO oraz LiD. Na motyw finansowy jako najważniejszy zwracają uwagę przede wszystkim osoby, które nie wzięły udziału w wyborach, a także ci, którzy poparli w nich PiS oraz PSL, natomiast na zamiłowanie do wygodnego i przyjemnego życia oraz żądze sławy i popularności nieco częściej niż pozostali wskazują wyborcy LiD i PiS oraz niegłosujący.

Tabela 4

Kto decyduje się na to, by zostać posłem? Czy jest to człowiek, który przede wszystkim:	Elektoraty partyjne*					
	PO	PiS	PSL	LiD	Niegłosujący	Ogółem
	w procentach					
– chce mieć dużo pieniędzy	30	44	44	36	53	42
– chce mieć władzę	34	41	39	31	38	37
– chce realizować program swojej partii	39	26	33	37	16	28
– chce pomóc innym, zrobić coś dobrego	33	20	21	18	15	23
– lubi wygodne, łatwe i przyjemne życie	19	26	19	27	24	23
– chce być sławny, popularny	18	21	15	22	22	20
Trudno powiedzieć	6	3	4	7	7	5

* Na podstawie deklaracji o głosowaniu w ostatnich wyborach

Można przypuszczać, że na wyraźne pogorszenie się społecznego wizerunku posła miał wpływ m.in. skład Sejmu V kadencji, w którym znalazło się wiele osób o wątpliwej reputacji oraz budzących znaczne kontrowersje. Na nowej kadencji Sejmu spoczywają zatem – oprócz wysokich oczekiwań w wielu sferach życia społecznego i gospodarczego – również zadania związane z poprawą wizerunku posłów, postrzeganego przez pryzmat ich kompetencji oraz zaangażowania w wykonywaną pracę.

Opracował
Rafał BOGUSZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Jak Pan(i) sądzi, czy, ogólnie rzecz biorąc, **działalność posia to:**
1 - ciężka i wyczerpująca praca; 2 - życie lekkie i wygodne

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	48	20	862
Płeć				
Mężczyźni	30	50	20	407
Kobiety	34	46	20	455
Wiek				
18-24 lat	31	50	19	125
25-34	25	54	21	158
35-44	32	50	18	129
45-54	38	42	20	162
55-64	31	48	21	143
65 lat i więcej	34	45	21	146
Miejsce zamieszkania				
Wieś	33	47	20	325
Miasto do 20 tys.	37	44	20	114
20-100 tys.	32	50	18	168
101-500 tys.	31	49	20	134
501 tys.i więcej mieszk.	27	51	22	121
Wykształcenie				
Podstawowe	28	51	21	234
Zasadnicze zawodowe	31	51	19	221
Średnie	34	48	18	289
Wyższe	37	38	25	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	45	27	28	53
Prac.umysł.niż.szczebla	40	42	19	74
Pracownicy fiz.- umysł.	24	62	14	67
Robotnicy wykwalifikowani	29	56	15	83
Robotnicy niewykwalifik.	27	57	15	49
Rolnicy	28	49	23	46
Pracujący na własny rach.	31	60	10	43
Bierni zawodowo				
Renciści	37	41	22	64
Emeryci	32	46	22	204
Uczniowie i studenci	25	47	27	59
Bezrobotni	31	49	20	74
Gospodynie domowe i inni	33	47	20	45
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	45	35	20	123
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	33	43	23	58
sekt. pryw. poza rolnict.	26	58	16	199
prywatnym gosp. rolnym	26	52	22	52
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	37	51	12	56
301-500	39	48	13	115
501-900	26	54	20	187
901-1200	37	43	20	98
Powyżej 1200 zł	39	35	26	102
Ocena własnych war. mater.				
Złe	29	52	19	212
Średnie	31	48	20	383
Dobre	35	45	20	267
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	30	51	19	51
Raz w tygodniu	33	48	19	421
1-2 razy w miesiącu	33	47	20	152
Kilka razy w roku	27	54	19	138
W ogóle nie uczestniczy	33	44	23	99
Poglądy polityczne				
Lewica	40	40	20	120
Centrum	25	56	19	227
Prawica	37	45	17	301
Trudno powiedzieć	27	49	25	214

Tabela 2. Jak Pan(i) sądzi, czy, ogólnie rzecz biorąc, **praca posła:**
1 - wymaga specjalnych umiejętności; 2 - nie wymaga
specjalnych umiejętności, każdy może być posłem

	(%)			
	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	45	46	9	862
Płeć				
Mężczyźni	46	47	8	407
Kobiety	43	46	11	455
Wiek				
18-24 lat	34	58	8	125
25-34	45	48	7	158
35-44	39	53	7	129
45-54	47	45	8	162
55-64	50	38	12	143
65 lat i więcej	49	38	13	146
Miejsce zamieszkania				
Wies	51	38	12	325
Miasto do 20 tys.	53	41	7	114
20-100 tys.	39	54	7	168
101-500 tys.	40	53	7	134
501 tys.i więcej mieszk.	31	57	12	121
Wykształcenie				
Podstawowe	42	43	14	234
Zasadnicze zawodowe	44	47	9	221
Średnie	43	51	5	289
Wyższe	53	39	9	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	54	43	3	53
Prac.umysł.niż.szczebła	39	55	6	74
Pracownicy fiz.- umysł.	31	62	7	67
Robotnicy wykwalifikowani	43	53	4	83
Robotnicy niewykwalifik.	34	55	11	49
Rolnicy	53	32	15	46
Pracujący na własny rach.	32	59	9	43
Bierni zawodowo				
Renciści	48	35	17	64
Emeryci	52	36	11	204
Uczniowie i studenci	33	60	7	59
Bezrobotni	55	38	7	74
Gospodynie domowe i inni	36	51	13	45
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	46	47	7	123
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	38	55	7	58
sekt. pryw. poza rolnict.	37	55	8	199
prywatnym gosp. rolnym	52	35	13	52
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	52	47	1	56
301-500	50	43	7	115
501-900	38	55	7	187
901-1200	47	47	6	98
Powyżej 1200 zł	54	39	7	102
Ocena własnych war. mater.				
Złe	48	43	10	212
Średnie	45	44	11	383
Dobre	42	53	6	267
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	44	50	7	51
Raz w tygodniu	47	44	10	421
1-2 razy w miesiącu	44	48	7	152
Kilka razy w roku	43	50	7	138
W ogóle nie uczestniczy	39	49	13	99
Poglądy polityczne				
Lewica	48	42	9	120
Centrum	39	54	7	227
Prawica	51	45	4	301
Trudno powiedzieć	39	42	18	214

Tabela 3. Jak Pan(i) sądzi, kto decyduje się na to, by zostać posłem? Czy jest to człowiek, który przede wszystkim:
1 - chce pomóc innym, zrobić coś dobrego; 2 - chce mieć władzę; 3 - chce realizować program swojej partii;
4 - chce mieć dużo pieniędzy; 5 - chce być sławny, popularny; 6 - lubi wygodne, łatwe i przyjemne życie

	(%)						Trudno powiedzieć	Liczba osób
	1	2	3	4	5	6		
Ogółem	23	37	28	42	20	23	5	863
Płeć								
Mężczyźni	21	37	26	42	20	26	5	408
Kobiety	24	37	30	42	21	19	6	455
Wiek								
18-24 lat	31	36	34	39	17	22	5	125
25-34	26	35	26	37	23	26	2	158
35-44	20	45	33	35	22	23	3	129
45-54	24	41	36	41	20	19	3	162
55-64	21	35	21	45	19	25	9	143
65 lat i więcej	15	30	19	52	21	20	11	146
Miejsce zamieszkania								
Wieś	22	40	21	43	20	22	7	326
Miasto do 20 tys.	17	39	33	47	21	17	5	114
20-100 tys.	19	36	24	46	23	30	3	168
101-500 tys.	33	27	37	36	10	24	6	134
501 tys. i więcej mieszk.	23	39	37	31	28	18	5	121
Wykształcenie								
Podstawowe	18	35	18	51	19	23	10	234
Zasadnicze zawodowe	21	34	26	43	20	30	5	221
Średnie	29	37	36	38	20	20	2	290
Wyższe	21	45	33	30	24	13	6	118
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	20	49	35	28	21	18	2	53
Prac.umysł.niż.szczebła	33	28	32	23	32	21	6	74
Pracownicy fiz.- umysł.	20	30	22	47	24	40	1	67
Robotnicy wykwalifikowani	18	38	34	38	24	25	3	83
Robotnicy niewykwalifik.	20	36	36	51	10	26	2	49
Rolnicy	27	48	19	39	20	30	5	46
Pracujący na własny rach.	20	45	41	25	17	18	3	43
Bierni zawodowo								
Renciści	26	31	22	37	23	17	10	64
Emeryci	17	33	22	50	19	22	11	204
Uczniowie i studenci	29	41	36	38	15	23	2	59
Bezrobotni	25	48	30	54	14	13	4	75
Gospodynie domowe i inni	32	32	21	45	25	19	3	45
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	22	33	42	27	32	21	2	123
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	33	39	25	46	17	24	1	58
sekt. prywat. poza rolnict.	20	40	30	36	18	27	5	199
prywatnym gosp. rolnym	24	46	19	41	17	32	4	52
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	35	47	14	51	16	25	0	56
301-500	26	30	35	44	16	24	4	115
501-900	15	40	22	47	25	26	6	188
901-1200	25	28	40	37	26	17	4	98
Powyżej 1200 zł	25	45	37	37	18	15	3	102
Ocena własnych war. mater.								
Złe	21	43	16	50	21	23	5	213
Średnie	23	31	31	42	22	23	6	383
Dobre	23	40	34	34	18	22	5	267
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	25	41	24	46	18	19	5	51
Raz w tygodniu	23	35	25	46	22	22	5	422
1-2 razy w miesiącu	21	40	34	36	22	18	4	152
Kilka razy w roku	22	36	36	35	20	25	5	138
W ogóle nie uczestniczy	22	38	23	40	11	30	7	99
Poglądy polityczne								
Lewica	21	38	36	34	20	23	5	120
Centrum	19	39	29	39	25	25	4	227
Prawica	28	36	30	38	20	20	4	302
Trudno powiedzieć	19	36	19	54	17	24	8	214